

Fizetéseképtelenség - Spanyolország

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 Ki ellen indítható fizetéseképtelenségi eljárás?
- 2 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának feltételei?
- 3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háramló vagyontárgyakat?
- 4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetéseképtelenségi szakértőt?
- 5 Milyen feltételek alapján lehet beszámításokat igényelni?
- 6 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?
- 7 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?
- 8 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?
- 9 Mik a hitelezők fizetéseképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?
- 10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetéseképtelenségi szakértő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?
- 11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben és miként kezelendők a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?
- 12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?
- 13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?
- 14 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?
- 15 Melyek a hitelezőket a fizetéseképtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?
- 16 Ki viseli a fizetéseképtelenségi eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?
- 17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

1 Ki ellen indítható fizetéseképtelenségi eljárás?

A *concurso de acreedores* (hitelezői gyűlés) elnevezésű fizetéseképtelenségi eljárás a polgári jogi adósra és kereskedőre egyaránt vonatkozik, legyenek azok akár természetes vagy jogi személyek. A 2015. július 28-i 25/2015. sz. törvény a természetes személy adós elleni fizetéseképtelenségi eljárás tekintetében különös szabályokat vezetett be, különösen annak lehetővé tétele érdekében, hogy az adós mentesüljön az eljárás során ki nem fizetett adósságok megfizetése alól.

Bármely adós, legyen akár természetes személy (beleértve a kiskorúakat vagy a jogképeséggel nem rendelkező személyeket) vagy jogi személy, vállalkozó vagy fogyasztó, fizetésképtelenné nyilvánítható, a törvény ugyanakkor az adott adós típusa vonatkozásában előírásokat tartalmaz, különösen a kereskedelmi társaságok vagy fogyasztók tekintetében.

A jogi személyek fizetésképtelenné nyilváníthatók akkor is, ha felszámolási eljárás alatt állnak. Lényegtelen, hogy a jogi személyek cégcsoport részét képezik-e, mivel a cégcsoportot alkotó egy vagy több társaság fizetésképtelenné nyilvánítható, önmagában a csoport azonban nem.

Fizetésképtelenségi eljárás örökség tekintetében is kezdeményezhető, feltéve, hogy azt nem feltétel nélkül fogadták el.

Az állam területi szervezetét képező hatóságok, közszektorbeli szervek és egyéb közjogi szervek nem nyilváníthatók fizetésképtelenné.

2 Mik a fizetésképtelenségi eljárás megindításának feltételei?

2.1. A fizetésképtelenségi eljárás megindításának feltételei

A jogszabályok néhány, a fizetésképtelenségi eljárás megindításához teljesítendő szubjektív és objektív előfeltételt határoznak meg:

A) Szubjektív előfeltétel: bármely adós, legyen akár természetes vagy jogi személy, vállalkozó vagy fogyasztó fizetésképtelenné nyilvánítható, a jogszabályok ugyanakkor az adott adós típusa tekintetében tartalmaznak bizonyos előírásokat, különösen a kereskedelmi társaságok vagy fogyasztók tekintetében.

Az állam területi szervezetét képező hatóságok, közszektorbeli szervek és egyéb közjogi szervek nem nyilváníthatók fizetésképtelenné.

B) Objektív előfeltétel: az adós fizetésképtelensége, amelynek értelmében fizetési kötelezettségeit nem tudja rendszeresen teljesíteni.

2.2. Az eljárás megindítására jogosult felek

Attól függően, hogy a fizetésképtelenségi eljárás iránti kérelmet az adós vagy a hitelezők nyújtották be, a benyújtásra vonatkozó követelmények eltérnek.

Ha a fizetésképtelenségi eljárást az adós kérelmezte (önkéntes eljárás), az adósnak a bíróság előtt igazolnia kell, hogy jelenleg fizetésképtelen vagy a közeljövőben azzá válik; azaz, hogy a fizetési kötelezettségeit nem tudja rendszeresen teljesíteni. Ha a fizetésképtelenség aktuálisan fennáll, az adós attól számított két hónapon belül, hogy a fizetésképtelenségéről tudomást szerzett vagy tudomást kellett volna szereznie, köteles fizetésképtelenségi eljárást kezdeményezni.

A jogszabályok szerint azonban e kéthónapos határidőn belül az adós értesítheti a bíróságot arról, hogy a tartozás refinanszírozására vonatkozó szerződés megkötése érdekében a hitelezőkkel tárgyalásokat folytat; amely esetben a határidőt e tárgyalások időtartamára felfüggesztik, és a hitelezők három hónapig nem kezdeményezhetnek külön végrehajtási eljárást azon vagyontárgyak tekintetében, amelyekre az adósnak a tevékenységéhez szüksége van. E határidő lejártát követően, ha az adós nem tud megállapodni a hitelezőkkel, az adós köteles egy hónapon belül fizetésképtelenségi eljárást kezdeményezni.

A kérelemmel együtt az adósnak be kell nyújtania bizonyos dokumentumokat, mint például a gazdasági tevékenységére vonatkozó jelentést, vagyonleltárt, a hitelgaranciát nyújtó hitelezők jegyzékét, a munkavállalók jegyzékét, valamint a vonatkozó könyvelést, ha annak vezetésére köteles.

A természetes vagy jogi személy adósok kötelesek fizetésképtelenségi eljárást kérelmezni, ha adott pillanatban fizetésképtelenek, amely állapot akkor áll fenn, ha valamely személy a fizetési kötelezettségeit nem tudja rendszeresen teljesíteni. Másrészt, ha fizetésképtelenség fenyeget (még nem áll fenn, de várható), az adósok egész egyszerűen fizetésképtelenséget megállapító végzés meghozatala iránti kérelmet terjeszhetnek elő.

A kérelem kereskedelmi bírósághoz (*juzgado de lo mercantil*) való benyújtásának meg kell felelnie a fizetésképtelenségi törvény (*Ley Concursal*) 6. cikkének (2) bekezdésében meghatározott kötelező érvényű követelményeknek: jelentést kell benyújtani az adós pénzügyi és jogi múltjáról; meg kell jelölni, hogy az adós végez-e gazdasági tevékenységet; ha az adós jogi személy, meg kell nevezni a tulajdonosait, a vagyonfelügyelőit vagy a felszámolóit és a hivatalos könyvvizsgálóját; jegyzéket kell készíteni a vagyontárgyakról és jogokról az azonosításukhoz szükséges információkkal együtt; el kell készíteni a hitelezők betűrend szerinti felsorolását, amely tartalmazza a címüket, a követelések összegét és esedékességét, valamint a fennálló garanciákat; adott esetben a munkavállalók jegyzékét; amennyiben az adós köteles könyvelést vezetni, be kell nyújtania a könyvelését; ha az adós cégcsoportba tartozik, ezt jeleznie kell, és be kell nyújtania a cégcsoport összevont beszámolóját.

Az adós köteles együttműködni a fizetésképtelenségi eljárást lefolytató bíróval és a vagyonfelügyelővel, és nem csupán abban a passzív értelemben, hogy betartja a számára előírt követelményeket, hanem aktív értelemben, bármely fontos esemény közlésével. E kötelezettség magában foglalja a (bíróság és a vagyonfelügyelő előtti) megjelenés, együttműködés és tájékoztatás kötelezettségét is. E kötelezettségek a természetes személy adósokra, valamint azokra az adósokra vonatkoznak, akik jelenleg jogi személyek de facto vagy de jure igazgatói, vagy a megelőző két évben ezt a pozíciót töltötték be. E kötelezettség be nem tartása esetén a fizetésképtelenség felróhatóságának megállapítása érdekében vélelmezik a szándékos kötelezettségzegést vagy súlyos gondatlanságot (amely esetekben a hátrányos megállapodás jóváhagyása vagy a felszámolási eljárás megindítása okán a felróhatóságra vonatkozó szakasz az irányadó).

A fizetésképtelenségért az adós felelőssé tehető és megbüntethető. A fizetésképtelenségi eljárás egyik célja a fizetésképtelenség okainak, és különösen annak vizsgálata, hogy az adós vagy más hozzá közvetlenül vagy más módon kapcsolódó személyek viselkedése hozzájárult-e a fizetésképtelenség előidézéséhez vagy súlyosbodásához. Ez magában foglalja a kapcsolódó kötelezettségeknek a fizetésképtelenségi törvény 172 és 172bis. cikkében meghatározott, a szankciókra vonatkozó táblázat használatával történő tisztázását.

2.3. Az eljárás megindítása és az eljárás hatályba lépésének időpontja:

A bíró köteles megvizsgálni a benyújtott dokumentációt, és ha a fizetésképtelenség vagy a fenyegető fizetésképtelenség igazolt, a bíró az adóst a kérelem napjával vagy az azt követő nappal fizetésképtelenné nyilvánítja. Ha a benyújtott dokumentáció hiányos, a bíró a hiányzó adatok pótlására egyszeri ötnapos határidőt biztosíthat.

A fizetésképtelenségi eljárást a hitelezők bármelyike kérelmezheti, amely esetben az eljárás kötelező jellegű (*concurso necesario*). A fizetésképtelenséget megállapító végzés meghozatalát kérelmező hitelezők kötelesek bizonyítani, hogy az adós adott pillanatban fizetésképtelen, és igazolniuk kell, hogy az adóssal szemben végrehajtható okiratot bocsátottak ki, melynek értelmében nem sikerült szert tenni az adósság behajtásához elegendő vagyontárgyra, vagy bizonyítaniuk kell a fizetésképtelenséget valószínűsítő bizonyos tényeket, mint például: az adós általános jelleggel felhagyott a fizetési kötelezettségeinek teljesítésével; az adós vagyontárgyainak jelentős részét lefoglalták; a vagyontárgyak gyors elrejtése vagy értékesítése iránt intézkedtek; illetve az adós egyes tartozásokat (adók, társadalombiztosítási hozzájárulások, munkavállalói követelések) nem fizet ki.

Ha a fizetésképtelenségi eljárást hitelező kérelmezte, beidézük az adóst, aki vitathatja a fizetésképtelenséget megállapító végzést. Ilyen esetekben a bíró tárgyalást tart, amelyen a felek - bizonyos korlátozásokkal - bizonyítékokat terjeszthetnek elő, és a bírónak el kell döntenie, hogy az adós az adott pillanatban fizetésképtelen-e vagy sem, és, adott esetben, meg kell hoznia a fizetésképtelenséget megállapító végzést. Az eljárás megindítására akkor is sor kerül, ha az adós tudomásul veszi és nem vitatja a fizetésképtelenséget megállapító végzést, vagy nem jelenik meg a tárgyaláson.

A legfeljebb ötmillió euró becsült értékű kötelezettséggel rendelkező természetes személy adósok a fennálló vagy fenyegető fizetésképtelenség esetében *peren kívüli fizetési megállapodás* elérésére irányuló eljárást kezdeményezhetnek. A fizetésképtelenségi törvény 231. cikkében meghatározott követelményeket teljesítő jogi személyek is kérelmezhetik ezt az eljárást.

A fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat a meghozatalát követően hatályba lép még akkor is, ha a határozat ellen fellebbezést nyújtottak be.

2.4. A fizetésképtelenséget megállapító végzés közzététele:

A fizetésképtelenséget megállapító végzést lehetőleg elektronikus úton kell közzétenni, a határozat kivonatát pedig közzé kell tenni az Állami Hivatalos Közlönyben is, a bíró azonban, amennyiben azt elengedhetetlennek tartja, elrendelheti a határozat más médiumokban való közzétételét is.

2.5. Ideiglenes intézkedések:

A fizetésképtelenségi eljárást kérelmező személy kérelmére és, adott esetben, az esetleges kötelezettségek fedezetül szolgáló biztosíték nyújtását követően, a bíró, miután a kérelemnek helyt adott, az általános eljárásrendben meghatározott módon meghozza az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy az adós vagyonának elidegenítésére ne kerüljön sor.

3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háramló vagyontárgyakat?

3.1. A fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyak

A fizetésképtelenséget megállapító végzés időpontjában az adós tulajdonában lévő valamennyi vagyontárgy és jog, valamint azok a vagyontárgyak és jogok is a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon vagy az „eljárás hatálya alá tartozó vagyon” részét képezik, amelyeket az adós az eljárás időtartama alatt szerez meg vagy kap vissza. A jogszabályok által le nem foglalhatónak minősített vagyontárgyak kivételt képeznek.

A hajókra vagy repülőgépekre vonatkozó elsőbbségi jogokkal rendelkező hitelezők az ágazati jogszabályok által engedélyezett intézkedések meghozatalával elkülöníthetik e vagyontárgyokat a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyontól.

A házas természetes személy adósok elleni fizetéseképtelenségi eljárás esetében ezen adósok különvagyona az eljárás alá vont vagyon részét fogja képezni, és amennyiben házastársi közös vagyonra vonatkozó megállapodással rendelkeznek, a közös vagyon is az eljárás alá vont vagyon részét fogja képezni, ha azok az adós kötelezettségeinek fedezéséhez szükségesek.

A fizetéseképtelenségi eljárás esetében nem kell megszakítani az adós tevékenységét, és az adós a jogosultságainak engedélyezésére vagy felfüggesztésére vonatkozó megállapodás alapján továbbra is működtetheti a társaságát. Általánosságban, az adós jogosultságainak felügyelet alá vonása esetében a vagyonfelügyelők engedélye szükséges a vagyon kezeléséhez vagy az azzal való rendelkezéshez, egyes általános jellegű cselekmények azonban engedélyezhetők, ha azok a társaság szokásos tevékenységének részét képezik. Főszabály szerint a hitelezőkkel kötött megállapodás jóváhagyásáig vagy a felszámolási eljárás megindításáig a vagyon a fizetéseképtelen társaság finanszírozása érdekében a bíró hozzájárulása nélkül nem terhelhető meg. A következő szakasz az adós jogosultságainak felfüggesztésére és felügyeletére vonatkozó megállapodásokat taglalja.

Az új készpénzbevétel révén megvalósuló finanszírozás fele a refinanszírozási eljárás kontextusában a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelésnek minősül.

4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetéseképtelenségi szakértőt?

4.1. Az adós jogkörei

Főszabály szerint kiindulási pontként az önkéntes és a kötelező eljárás közötti különbség (22. cikk) szolgál. Az első esetben az adós vagyonfelügyelő felügyelete alatt áll, akinek a jóváhagyása és hozzájárulása függvényében továbbra is kezeli a vagyonát és jogosult azzal rendelkezni. A kötelező eljárás esetében felfüggesztik az adósnak a vagyon kezelésére és azzal való rendelkezésre vonatkozó jogosultságát, és az adós helyett a vagyonfelügyelő jár el. A szabályozás célja nem az adós szankcionálása, hanem inkább a vagyon megóvása és az eljárás eredményének biztosítása.

Ennek feltétele viszont az, hogy folytatni kell az adós gazdasági tevékenységét, amelynek érdekében a 44. cikk lehetővé teszi a vagyonfelügyelő számára azon tevékenységek jegyzékének összeállítását, amelyek természetüknél és terjedelmüknél fogva nem tartoznak a szükséges ellenőrzés hatálya alá. A rendszer rugalmas, mivel a bíró az önkéntes eljárás esetében indokolt határozatával elrendelheti a jogosultságok felfüggesztését, a kötelező eljárás esetében pedig felügyeletet rendelhet el az engedélyezésre vagy hozzájárulásra vonatkozó megállapodás szerint, megjelölve az elkerülni remélt kockázatokat és az elérni kívánt előnyöket.

Hasonló módon a vagyonfelügyelő kérelmére a jogosultságok korlátozására vagy cseréjére vonatkozó kezdeti megállapodás a későbbi szakaszok során szintén indokolt határozattal és az adós meghallgatását követően módosítható (a módosítás nem automatikus) azon követelménnyel összhangban, hogy e változás a fizetéseképtelenséget megállapító végzéshez hasonló nyilvánosságot kapjon.

Az eljárás befejeztével a jogosultságok korlátozása is megszűnik. Egyéb esetekben a korlátozást a hitelezőkkel kötött egyezség jóváhagyásáig meghosszabbítják, amely az adós jogosultságait korlátozó vagy megtiltó intézkedéseket állapíthat meg. Ha a fizetéseképtelenségi eljárás az adós jogosultságainak felfüggesztésével fejeződik be.

A fizetéseképtelenségi törvény általános szabályként arra irányul, hogy az adós fizetéseképtelenségi eljárás hatály alá tartozó vagyona változatlan maradjon; ugyanakkor bizonyos esetekben a fizetéseképtelenségi eljárás során a bíró engedélyével – amely engedély bizonyos esetekben nem szükséges –, lehetséges az adós egyes vagyontárgyainak értékesítése. A termelési egységek értékesítése szintén lehetséges a fizetéseképtelenségi eljárás során a 146bis. cikkben meghatározott módon.

Az adós tevékenységének folytatására vonatkozó általános szabályok alóli kivételként megállapítható, hogy a vagyonfelügyelő kérelmére, és az adós és a munkavállalók képviselőinek meghallgatását követően az adós irodái bezárhatók, vagy a tevékenysége felfüggeszhető. Ha ennek következtében munkaszerződések kollektív megszüntetésére, felfüggesztésére vagy módosítására kerül sor, a bíró különös szabályok alapján jár el.

A törvény az adós könyvelésére vonatkozó egyedi kötelezettségeket is megállapít, és külön szabályozza a fizetéseképtelenségi eljárás által a fizetéseképtelen jogi személy irányító testületeire gyakorolt hatásokat.

4.2. A fizetéseképtelenségi eljárásban eljáró vagyonfelügyelő kijelölése és jogkörei

A vagyonfelügyelő a bíró munkáját segítő és a fizetéseképtelenségi eljárás kezelésével megbízott, ahhoz szükséges személy vagy szervezet. A fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően a bíró elrendeli az eljárás második szakaszának megindítását, amely magában foglal minden, a vagyonfelügyelő kijelölésével, valamint a jogosultságait és kötelezettségeit szabályozó rendelkezésekkel kapcsolatos dolgot.

A vagyonfelügyelőt azok közül a természetes és jogi személyek közül választják ki, akiket a jogszabályok által meghatározott feltételek szerint önkéntes alapon nyilvántartásba vettek az Állami Fizetéseképtelenségi Nyilvántartásban (*Registro Público Concursal*). E célok érdekében különbséget kell tenni a kis, közepes és nagy volumenű fizetéseképtelenségi eljárások között. A jegyzékből való első kijelölésre sorsolás alapján, azt követően pedig sorrend alapján kerül sor, kivéve a nagy volumenű eljárások esetében, amelyeknél a bíró kijelölheti az általa legmegfelelőbbnek ítélt vagyonfelügyelőt, megadva annak indokait és betartva a jogszabályokban meghatározott feltételeket. A hitelintézeteket érintő fizetéseképtelenségi eljárás esetében a bíró a vagyonfelügyelőt a szabályos banki szerkezetátalakítást szolgáló alap (*Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria*) által javasolt személyek közül köteles kijelölni. A bíró a Nemzeti Értékpapír-piaci Bizottság *Comisión Nacional del Mercado de Valores* által javasoltak közül köteles vagyonfelügyelőt kijelölni, ha e bizottság felügyelete alá tartozó intézményeket érintő eljárásról van szó, biztosítók esetében pedig a Biztosítási Alap (*Consortio de Compensación de Seguros*) által javasoltak közül kijelölni.

Általában csak egy vagyonfelügyelőt jelölnek ki. Kivételes esetben abban a fizetéseképtelenségi eljárásban, amelyre közérdekből kerül sor, a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró a közigazgatási szerv hitelezőt vagy az e közigazgatási szervhez kapcsolódó vagy az e szerv felé elszámolással tartozó közjogi szerv hitelezőt kijelölheti második vagyonfelügyelőnek.

A fizetéseképtelenségi törvény 33. cikke határozza meg részletesen a vagyonfelügyelő feladatait, a következők szerint csoportosítva azokat: eljárással kapcsolatos feladatok; az adóssal és annak irányító testületeivel kapcsolatos feladatok; munkaügyi kérdésekkel kapcsolatos feladatok; hitelezők jogaival kapcsolatos feladatok; jelentéstétellel és értékeléssel kapcsolatos feladatok; a vagyon értékesítésével kapcsolatos feladatok; és titkári feladatok. A vagyonfelügyelők legfontosabb feladata a 75. cikkben meghatározott jelentés benyújtása, amelyhez csatolniuk kell a vagyonleltár-javaslatot és a hitelezők jegyzékét.

A vagyonfelügyelők díjazását a bíró a 2004. szeptember 6-i 1660/2004 királyi rendeletben meghatározott díjtáblázat alapján állapítja meg.

A kijelölt vagyonfelügyelő köteles a kijelölést elfogadni, és őt a bíró indokolt esetben elutasíthatja vagy felmentheti. A vagyonfelügyelők felhatalmazással rendelkező segédeként jelölhetnek ki, akik munkájukban segítik őket.

4.3. A fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró

A fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatására vonatkozó hatáskör a kereskedelmi igazságszolgáltatáshoz mint a polgári igazságszolgáltatás speciális ágának területéhez igazodik. A bíró állapítja meg a fizetéseképtelenséget, és folytatja le az eljárást. Az igazságszolgáltatásról szóló, 1985. július 1-i 6/1985. sz. sarkalatos törvény (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) 86ter. cikke határozza meg a kereskedelmi bírák hatásköreinek jegyzékét, beleértve különösen a fizetéseképtelenségi eljárás vonatkozásában felmerülő kérdéseket.

A fizetéseképtelenséget megállapító végzésben vagy azt megelőzően elővigyázatossági intézkedésként a bíró korlátozhatja az adós alapvető jogait. E korlátozások lehetnek: a) postai küldemények lefoglalása vagy telefonbeszélgetések lehallgatása; b) a lakcímmel egyező területen való tartózkodás kötelezettsége házi őrizet elrendelésének lehetőségével; és c) lakóépületbe való belépés és annak átkutatása. Ha az adós jogi személy, ezeket az intézkedéseket az összes vagy egyes aktuális ügyvezetői vagy felszámoló, illetve azon személyek tekintetében is meg lehet hozni, akik e tisztséget a megelőző két évben töltötték be.

A fizetéseképtelenségi törvény 8. cikke a maga részéről az általánosságban az adós vagyonára irányuló vagy azzal közvetlen kapcsolatban álló valamennyi tevékenységet lefedő ügykörök tekintetében „kizárólagos és kizáró” hatáskörrel ruhazza fel a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bírót. A bíró hatáskörrel rendelkezik a munkaszerződések kollektív felfüggesztésével kapcsolatos határozatok meghozatala tekintetében, ha a munkáltatót fizetéseképtelenné nyilvánították, valamint a fizetéseképtelen társaság ügyvezetői vagy felszámoló elleni kártérítési keresetek elbírálása tekintetében.

Előzetes döntéshozatal tekintetében, és kizárólag a fizetéseképtelenségi eljárás alkalmazásában a bíró hatásköre kiterjed a fizetéseképtelenségi eljáráshoz közvetlenül kapcsolódó közigazgatási vagy társadalmi ügyekre is.

A fizetéseképtelenségi törvény megállapítja a nemzetközi és területi joghatóságra vonatkozó szabályokat, és az eljárás követendő menetére vonatkozó különös szabályokat, amelyek elsőbbséget élveznek az általános eljárásjogi szabályokkal szemben.

5 Milyen feltételek alapján lehet beszámításokat igényelni?

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően az adós követelése vagy adósságai nem számíthatók be. A beszámítás ugyanakkor lehetséges, ha az arra vonatkozó követelményeket a fizetéseképtelenséget megállapító végzés előtt teljesítették, még

ha a határozatot későbbi időpontban hozták is meg. E követelményeket általánosságban a polgári törvénykönyv (*Código Civil*) 1196. cikke állapítja meg (a követelések kölcsönössége, a tartozások egyneműsége, valamint hogy e tartozások esedékessé váltak és kifizetendők).

A külföldi elemet is tartalmazó fizetéseképtelenségi eljárás mentesül e szabály alól, ha az adós kölcsönös követelésére irányadó jogszabályok fizetéseképtelenség esetén ezt lehetővé teszik.

6 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?

6.1. Azon szerződésekre gyakorolt hatások, amelyekben az adós részes fél:

A fizetéseképtelenségi törvény szabályozza az azon szerződésekre gyakorolt hatásokat, amelyeket az adós harmadik felekkel kötött, és amelyek teljesítésére a fizetéseképtelenséget megállapító végzés előtt nem került sor. A kérdés a kétoldalú megállapodások tekintetében fontos, mivel az egyoldalú megállapodások rendelkeznek a harmadik fél hitelezők követeléseinek elismeréséről vagy a követeléseiknek az eljárás tárgyát képező vagyonba való belefoglalása iránti igényükről, a 61. cikkben meghatározottak szerint. A közigazgatási hatóságokkal kötött szerződéseket külön közigazgatási jogszabályok szabályozzák.

Általános elvként a 61. cikk (2) bekezdése megállapítja, hogy a fizetéseképtelenséget megállapító végzés önmagában nem érinti a kölcsönös kötelezettségeket tartalmazó, az adós vagy a másik fél által még nem teljesített szerződéseket. Az adós kötelezettségeit le kell vonni a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból. A megszüntetésből következő bármely ellenérték szintén a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szembeni követelésnek minősül.

E szerződések érvényességét megerősítve a törvény érvénytelennek nyilvánít minden olyan kikötést, amely kizárólag azon az alapon, hogy a felek egyikét fizetéseképtelenné nyilvánították, lehetővé teszi a szerződés felmondását vagy megszüntetését.

Ha a fizetéseképtelenségi eljárás érdekei így kívánják, (felfüggesztés esetében) a vagyonfelügyelő, vagy (ellenőrzés esetében) az adós kérelmezheti, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró szüntesse meg a szerződést. Ilyen esetekben a bíró köteles az adóst, a vagyonfelügyelőt és a szerződésben részes másik felet a bíróság előtti megjelenésre idézni. Ha a bíróság előtt megjelenő személyek megállapodásra jutnak, a bíróság szerződést megszüntető határozatot hoz. Egyéb esetben a vitát eseti fizetéseképtelenségi eljárás keretében bírálják el, és a bíró döntést hoz a kifizetett összegek és ellenérték visszatérítésével kapcsolatos kérdések tekintetében, amely összegeket a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból fognak kifizetni, és amelyek nyilvánvalóan lényegesek, ha az összeg számottevő.

6.2. A szerződés megszüntetése szerződésszegés alapján

A 62. cikk alapján a fizetéseképtelenséget megállapító végzés nem érinti a kétoldalú szerződések azon okból történő megszüntetését, hogy valamelyik fél utóbb szerződésszegést követett el. A folyamatos teljesítésre vonatkozó szerződések esetében a felmondási jog akkor is gyakorolható, ha a szerződésszegésre a fizetéseképtelenséget megállapító végzés előtt került sor. Ugyanakkor, még ha a felmondás indokai fenn is állnak, a bíró, szem előtt tartva a fizetéseképtelenségi eljárás érdekeit, elrendelheti a szerződés teljesítését, melynek keretében az esedékes és az adós által teljesítendő kifizetéseket a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból vonják le.

A szerződések megszüntetésére irányuló kereseteket a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíróhoz az eseti fizetéseképtelenségi eljárás útján kell benyújtani. A kérelem elfogadását (és ennél fogva a szerződés megszüntetésének elfogadását) követően a fennálló kötelezettségek érvénytelennek válnak. Tekintettel az esedékes kötelezettségekre, a fizetéseképtelenségi eljárás kiterjed azon hitelezők követeléseire, akik teljesítették szerződéses kötelezettségeiket, ha az adós szerződésszegésére a fizetéseképtelenséget megállapító végzés előtt került sor; ha arra ezt követően kerül sor, a kötelezettségeiket teljesítő felek követeléseit a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból vonják le. A követelések magukban foglalják a kártérítést is (62. cikk (4) bekezdése).

A törvény 64. cikke a munkaszerződésekre gyakorolt hatásokat szabályozó külön rendelkezéseket tartalmaz, és az azt követő cikk szabályozza a felsővezetői szerződésekre gyakorolt hatásokat.

7 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?

7.1. Új megállapítási keresetek tilalma

A polgári ügyekben és a munkaügyekben eljáró bírók nem fogadhatnak be olyan keresetet, amelyet a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bírónak kell elbírálnia (mivel a kereset lényegében az adós vagyona ellen irányul).

Ha tévedésből e keresetek egyikét befogadják, el kell rendelni valamennyi eljárás lezárását, és a megtett intézkedések érvénytelennek válnak. A kereskedelmi ügyekben eljáró bíróknak szintén tartózkodniuk kell a fizetéseképtelenségi eljárás

megindítását követően az eljárás lezárásáig benyújtott keresetek befogadásától, ha e keresetek a fizetéseképtelen tőketársaságok kötelezettségeiket megszegő ügyvezetőivel szemben fennálló, vállalati kötelezettségekkel összefüggő követeléseket tartalmaznak, amennyiben fennállnak a felszámolás indokai.

7.2. A fizetéseképtelenséget megállapító végzés által az adós vagyonával szembeni végrehajtási és beszedési eljárásokra gyakorolt hatások

Az általános szabály szerint a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően bírósági vagy bíróságon kívüli egyedi végrehajtási eljárások nem kezdeményezhetők, továbbá nem folytathatók az adós vagyonával szembeni közigazgatási vagy adóbeszedési eljárások. Ha e tilalmat megszegik, szankcióként az intézkedést semmissé nyilvánítják. A szabályok két kivételt állapítanak meg, amelyek esetében a végrehajtás a fizetéseképtelenséget megállapító végzés ellenére a felszámolási terv jóváhagyásáig folytatható: a) közigazgatási végrehajtási eljárás, amelyben lefoglalást elrendelő végzést hoztak; és b) munkaügyekkel kapcsolatos végrehajtási eljárás, amelyben a határozat meghozatal előtt az adós tulajdonában lévő vagyontárgyak lefoglalására került sor, feltéve, hogy a lefoglalt vagyontárgyak nem szükségesek az adó üzleti vagy szakmai tevékenységének folytatásához.

A folyamatban lévő végrehajtási eljárás tekintetében az 55. cikk (2) bekezdése megállapítja, hogy a folyamatban lévő pereket a fizetéseképtelenséget megállapító végzés napjától kezdődő hatállyal fel kell függeszteni, ugyanakkor a megfelelő követelések a fizetéseképtelenségi eljárás tárgyát képezhetik.

A mellékkötelezettségek érvényesítésére külön szabályok vonatkoznak, amelyeket a következő szakasz taglal, mivel ezzel összefüggésben az egyes követelésekre gyakorolt hatásokkal is foglalkozni kell.

8 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?

8.1. A fizetéseképtelenséget megállapító végzés időpontjában folyamatban lévő megállapítás iránti bírósági eljárásokra gyakorolt hatások

A fizetéseképtelenséget megállapító végzés időpontjában folyamatban lévő, az adós részvételével folyó megállapítás iránti bírósági eljárás tovább folytatódik a jogerős ítélet meghozataláig, az ügyvezetőiktől, felszámolóiktól vagy könyvvizsgálóiktól kártérítést követelő jogi személyek eljárásait ugyanakkor egyesítik a fizetéseképtelenségi eljárással, és azok a fizetéseképtelenségi eljárás menetét fogják követni.

Választottbírósági eljárások: A választottbírósági megállapodások, amelyekben az adós részes fél, érvénytelenné válnak a fizetéseképtelenségi eljárás időtartama alatt (52. cikk); ezért a fizetéseképtelenséget megállapító végzést követően tilos a választottbírósági eljárás kezdeményezése. A folyamatban lévő választottbírósági eljárás a jogerős választottbírósági határozat meghozataláig folytatódik.

8.2. Az adós keresetindítási joga (54. cikk):

A törvény meghatározza az adós számára fenntartott jogosultságok alapján őt megillető keresetindítási jogot. Általánosságban megállapítható, hogy amennyiben az adóst vagyonfelügyelő felügyeli, a vagyonfelügyelő jogosult a nem személyhez kötött keresetek benyújtására; az adós, amennyiben felügyelet alatt áll, a vagyonfelügyelő megfelelő felhatalmazása alapján jogosult keresetet indítani, amennyiben a kereset az adós vagyonát érinti. Felügyelet esetében, ha a vagyonfelügyelő úgy ítéli meg, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás érdekében tanácsos keresetet indítani, és az adós ezt nem teszi meg, a bíró ennek megtételére felhatalmazhatja a vagyonfelügyelőt.

9 Mik a hitelezők fizetéseképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?

9.1. A hitelezők részvétele a fizetéseképtelenségi eljárásban

A hitelezők kérelmezhetik a bírónál a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását, ezt a kérelmet az adós vitathatja, amely esetben tárgyalásra kerül sor, a bíró pedig végzéssel határoz. Ha a bíró megindítja a fizetéseképtelenségi eljárást, az „kötelezőnek” fog minősülni, amely általában azt jelenti, hogy felfüggesztik az adósnak a vagyona kezelésére és az azzal való rendelkezésre vonatkozó jogát, és annak gyakorlására a vagyonfelügyelő lesz jogosult.

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően a hitelezőknek a végzés Állami Hivatalos Közlönyben való közzétételétől számított egy hónapos határidőt biztosítanak követeléseik benyújtására, és a vagyonfelügyelő az adós dokumentumai alapján azonosított valamennyi hitelezőt értesíteni köteles a követeléseik közzétételére vonatkozó kötelezettségükről. A határidő a külföldön állandó lakóhellyel rendelkező hitelezők esetében sem tér el. E közzététel írásban kell a vagyonfelügyelőhöz intézni, és a közzétételnek az összegre, a követelés keletkezésének és esedékessé válására, a jellemzőkre és az elvárt besorolásra vonatkozó információk

megadásával kell a követelést azonosítani, és ha speciális elsőbbségi jog fennállására hivatkoznak, meg kell jelölni a fizetéssel érintett vagyontárgyakat vagy jogokat, és a bejegyzésükre vonatkozó információkat. Az ezeket alátámasztó dokumentumokat szintén be kell nyújtani. E közlésekre elektronikus úton is sor kerülhet.

A vagyonfelügyelőnek döntenie kell az egyes követelések és azok összegének a jelentése mellékletét képező hitelezői jegyzékbe való felvételéről vagy abból való kihagyásáról, valamint a követelések besorolásáról. A besorolással vagy a követelés összegével nem elégedett hitelezők, vagy azok a hitelezők, akiket nem vettek fel a hitelezők jegyzékébe, 10 napon belül eseti fizetési képtelenségi eljárás iránti kérelem benyújtásával vitathatják a jelentést, amellyel kapcsolatban a bíró ítéletet fog hozni. A jelentés benyújtását megelőzően (a benyújtást megelőző 10 nap során) a vagyonfelügyelő a hitelezői jegyzék és a vagyonleltár tervezetéről elektronikus úton tájékoztatja azokat a hitelezőket, akiknek a címét ismeri. Az elégedetlen hitelezők valamely hiba kijavítása vagy bármely egyéb szükséges információ biztosítása érdekében írhatnak a vagyonfelügyelőnek.

A hitelezők a megállapodásra irányuló szakaszban és a felszámolási szakaszban is részt vesznek. A megállapodásra irányuló szakaszban a hitelezők egyezségi javaslatot nyújthatnak be, valamint az adós által benyújtott korai egyezségi javaslat betartására is ígéretet tehetnek. A hitelezőket mindenestre idézni fogják a hitelezői gyűlésre, amelyen megvitatják az egyezséget, és szavaznak annak jóváhagyásáról. Ehhez a fizetési képtelenségi törvény 124. cikkében meghatározott többség részvétele szükséges. E folyamatra írásban is sor kerülhet, ha a hitelezők száma meghaladja a háromszázat.

Egyes hitelezők vitathatják az egyezség jóváhagyását (azok, akik nem vesznek részt a gyűlésen vagy azok, akiket jogtalanul megfosztottak a szavazati joguktól), és a jóváhagyást követően e hitelezők kérhetik az egyezség be nem tartását.

A felszámolási szakaszban a hitelezők a fizetési képtelenségi eljárás befejezetté nyilvánítását megelőzően észrevételeket tehetnek a vagyonfelügyelő által bemutatott felszámolási tervvel és a végleges jelentéssel kapcsolatban.

A besorolásra irányuló szakaszban a hitelezők félnek minősülnek, és a vagyonfelügyelő jelentése és az ügyész véleménye tekintetében észrevételeket nyújthatnak be, ugyanakkor önálló besorolási igényt érvényesen nem nyújthatnak be.

Végezetül, a fizetési képtelenségi eljárás lezárása tekintetében a hitelezők egyes esetekben a lezárást vitató észrevételeket nyújthatnak be.

10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetési képtelenségi szakértő a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?

10.1. A fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyontárgyakkal a kezdeti szakaszban való rendelkezés

Figyelemmel arra, hogy a fizetési képtelenségi eljárás a fizetési képtelenné nyilvánítást követően nem függeszti fel az adós tevékenységét, az adós a létrejött felügyeleti megállapodással összhangban továbbra is rendelkezhet a vagyontárgyaival: az adós, amennyiben felügyelet alatt áll, a vagyonfelügyelő engedélyével vagy hozzájárulásával járhat el, amennyiben pedig csődgondnokság alatt áll, a vagyonfelügyelő felel a vagyonával való rendelkezésért.

Az egyezség jóváhagyásáig vagy a felszámolási szakasz kezdetéig elviekben a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyontárgyakkal a bíró engedélye nélkül nem lehet rendelkezni, illetve azokat nem lehet megterhelni. Ez nem vonatkozik a következőkre: a) azon vagyontárgyak értékesítése, amelyeket a vagyonfelügyelő elengedhetetlennek tart a társaság életképességének vagy az eljárás által megkövetelt fizetési kötelezettségek biztosításához; b) azon vagyontárgyak értékesítése, amelyek szükségtelenek az adós tevékenységének folytatásához, annak biztosításával, hogy az ár nagymértékben igazodik a vagyontárgy vagyonleltár szerinti értékéhez; és c) azon vagyontárgyakkal való rendelkezés, amelyek elengedhetetlenek az adós tevékenységének folytatásához.

Az utóbbi esetben, ha az adósnak a vagyona kezelésére és az azzal való rendelkezésre vonatkozó jogát nem függesztik fel, a vagyonfelügyelő előre meghatározhatja a társaság gazdasági vagy kereskedelmi tevékenységéhez tartozó azon tevékenységeket vagy intézkedéseket, amelyeket természetüknél és összegüknél fogva maga az adós is elvégezhet. Az adós ezeket a tevékenységeket a fizetési képtelenséget megállapító végzés időpontjától kezdve mindaddig szintén végezheti, amíg a vagyonfelügyelő meg nem kezdi a feladatai ellátását.

10.1. A fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyontárgyakkal a felszámolási szakaszban való rendelkezés:

A felszámolási eljárásnak két fő szakasza van:

a) A felszámolási intézkedések megtétele a vagyonfelügyelő által készített tervvel összhangban, amellyel kapcsolatban az adós, a hitelezők és a munkavállalók képviselői észrevételeket tehetnek, és amelyhez bírósági jóváhagyás szükséges. A törvény arra irányul, hogy ahol lehet, védje a társaságot, és ennek érdekében különleges szabályokat állapít meg a termelési egységek értékesítése tekintetében. A tervet a bíró előtt meg lehet támadni, és a felszámolást a terv rendelkezéseinek betartásával kell lefolytatni. Arra az esetre, ha a tervet nem hagyják jóvá, a törvény minimumszabályokat állapít meg.

b) A hitelezők kifizetése azzal a feltétellel, hogy a kifizetés akkor is megkezdhető, ha a felszámolás még nem fejeződött be.

Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy az eljárás e szakaszában nem kerül sor az összes felszámolási intézkedésre. Egyes vagyontárgyakat a kezdeti szakaszban a hitelezők kifizetésétől eltérő célból is értékesíteni lehet, mint például az alábbi esetekben: az eljárás tárgyát képező vagyontárgyak az adós gazdasági tevékenységének fenntartása érdekében megőrizhetők; a hajókra vagy repülőgépekre vonatkozó elsőbbségi jogokkal rendelkező hitelezők az intézkedések részeként, amelyekre külön jogszabályokban meghatározottak alapján jogosultak, elkülöníthetik e vagyontárgyakat a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyontól; végezetül pedig folytatódhatnak az elsőbbséget élvező egyéni hitelezők által a fizetéseképtelenségi eljárást megelőzően kezdeményezett egyes végrehajtási eljárások, valamint a közigazgatási végrehajtási eljárások, ha a lefoglalást elrendelő végzést a fizetéseképtelenséget megállapító végzés előtt hozták meg.

A vagyontárgyak felszámolás során történő értékesítésére elviekben jelentős mozgástér áll rendelkezésre, összhangban a bíró által jóváhagyott felszámolási terv rendelkezéseivel. A vagyonfelügyelő, általában a saját díjazása terhére, erre szakosodott szervezetet is megbízhat egyes vagyontárgyak értékesítésével. A 2015. május 25-i 9/2015. sz. törvény által bevezetett reform ugyanakkor kötelező szabályokat állapított meg, különösen az elsőbbségi követelésekkel érintett vagyontárgyak és jogok tekintetében. A terv által nem érintett kérdésekben a vagyontárgyakkal a polgári perek során az egyéni végrehajtási eljárások keretében való rendelkezésre vonatkozó szabályok lesznek irányadók. A vagyontárgyakat általában közvetlen értékesítési rendszeren keresztül értékesítik, melynek során az adott vagyontárgy jellegétől függően bizonyos fokú nyilvánosságot garantálnak. A nem állami hitelező kifizetéséhez az engedélyezés szintén megengedett.

A törvény külön szabályokat állapít meg az értékesítési egységeknek a fizetéseképtelenségi eljárás szakaszai során történő értékesítése tekintetében (a társaság védelmének elvét követve) annak érdekében, hogy egyetlen adásvételi szerződéssel valamennyi vagyontárgyat átruházzanak, továbbá külön szabályok vonatkoznak az adott tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségek átruházására.

Elviekben a termelési egységek értékesítése valamennyi azon szerződés átruházását is jelenti, amelyek hozzájárulnak az adott tevékenységhez, nem jelenti azonban a fizetéseképtelenségi eljárást megelőző tartozások átvállalását, kivéve, ha a vevők az adóssal kapcsolatban állnak, vagy a vállalatutódlásra vonatkozó munkajogi szabályokat kell alkalmazni. Ilyen esetekben a bíró hozzájárulhat ahhoz, hogy a vevőnek ne kelljen az értékesítést megelőzően kifizetésre váró bérek és juttatások összegét átvállalnia, és hogy ezen összegeket a bérgarancia alapból (*Fondo de Garantía Salarial*) fedezzék. A társaság túlélésének biztosítása érdekében a kollektív munkafeltételek módosítása érdekében az új vevő és a munkavállalók megállapodásokat köthetnek.

11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben és miként kezelendők a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően valamennyi hitelező követelését az adós kötelezettségei közé fogják sorolni, függetlenül attól, hogy e követelések biztosítottak vagy elsőbbségiek-e, valamint függetlenül a hitelezők nemzetiségétől és állandó tartózkodási helyétől. A *par condicio creditorum* elvének és a „szétosztásra vonatkozó jogszabálynak” (*ley del dividendo*) való megfelelés alapján a cél az, hogy az adós igazolt fizetéseképtelensége kontextusában és az adós összes tartozásának kiegyenlítése során valamennyi követelés egyenlő bánásmódban részesüljön (49. és 76. cikk).

Lényeges alapvető különbség van a fizetéseképtelenségi eljárás hitelezője és azok között a hitelezők között, akiket nem érint a fizetéseképtelenségi eljárás: ők a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon hitelezői.

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követeléseket a fizetéseképtelenségi törvény 84. cikkének (2) bekezdése leszűkített listával határozza meg, ami azt jelenti, hogy azok a követelések, amelyek ott nem szerepelnek, fizetéseképtelenségi eljárásban érintett követelésnek minősülnek. Elviekben és az esetek többségében ezek a követelések a fizetéseképtelenséget megállapító végzést követően, az eljárás, vagy az adós tevékenysége folytatásának eredményeképpen keletkezett, vagy szerződésen kívüli kötelelem alapján létrejött követelések. E rendelkezés ugyanakkor más eseteket is magában foglal, mint például a fizetéseképtelenséget megállapító végzést megelőzően munkában töltött utolsó 30 nap munkabérére vonatkozó, a szakmaközi garantált bérminimum kétszeresét meg nem haladó összegű követeléseket, és az adós, illetve azon személyek tartási követeléseit, akik tartásáról az adós jogszabálynál fogva köteles gondoskodni.

Más esetekben e követelések az eljárás során hozott határozatok alapján keletkeznek; például a megsemmisítési keresetek következményeinek meghatározása során, vagy szerződések megszüntetésének eredményeképpen.

A refinanszírozási megállapodás keretében elért új készpénzbevétel alapján keletkezett követelések összegének fele, a 71bis. cikk vagy a negyedik kiegészítő rendelkezés feltételei alapján, szintén a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelésnek minősülhet.

A felszámolási eljárás esetében az adós részére egyezség alapján és a 100. cikk (5) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban biztosított követelések ugyancsak a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelések.

A fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelések „előzetesen levonhatók”; azaz e követelések valamennyi további követeléssel szemben elsőbbséget élveznek, és nem érinti őket a kamat felhalmozásának felfüggesztése.

A munkában töltött utolsó 30 napra vonatkozó bérköveteléseket haladéktalanul ki kell fizetni. A fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni többi követelést az esedékességükkor kell teljesíteni, a vagyonfelügyelő azonban változtathat e szabályon, ha az a fizetésképtelenségi eljárás érdekében szükséges, és ha a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni valamennyi követelés teljesítésére megfelelő vagyon áll rendelkezésre.

A törvény ugyanakkor speciális szabályokat (176bis. cikk) állapít meg azon esetek tekintetében, amelyekben az adós vagyona feltehetően nem elegendő a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelések teljesítésére. Ilyen esetekben a fizetésképtelenségi eljárást le kell zárni. Ha a vagyonfelügyelő számít erre, akkor köteles erről a bírót értesíteni, és megkezdeni a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követeléseknek a 176bis. cikk (2) bekezdése szerinti külön végzés alapján történő kifizetését.

12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?

A fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően a hitelezőknek a végzés Állami Hivatalos Közlönyben való közzétételétől számított egy hónapos határidőt biztosítanak követeléseik benyújtására, és a vagyonfelügyelő az adós dokumentumai alapján azonosított valamennyi hitelezőt értesíteni köteles a követeléseik közlésére vonatkozó kötelezettségükről. Nincs erre vonatkozó külön nyomtatvány. A határidő a külföldön állandó lakóhellyel rendelkező hitelezők esetében sem tér el, habár a fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i 2015/848 (EU) európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezéseit alkalmazni kell.

A követelésre vonatkozó közlést írásban kell a vagyonfelügyelőhöz intézni, és a közlésnek az összegre, a követelés keletkezésének és esedékessé válására, a jellemzőkre és az elvárt besorolásra vonatkozó információk megadásával kell a követelést azonosítani, és ha speciális elsőbbségi jog fennállására hivatkoznak, meg kell jelölni a fizetéssel érintett vagyontárgyakat vagy jogokat, és a bejegyzésükre vonatkozó információkat. Az ezeket alátámasztó dokumentumokat szintén be kell nyújtani. E közlésekre elektronikus úton is sor kerülhet.

A vagyonfelügyelőnek döntenie kell az egyes követelések és azok összegének a jelentése mellékletét képező hitelezői jegyzékbe való felvételéről vagy abból való kihagyásáról, valamint a követelések besorolásáról. A besorolással vagy a követelés összegével elégedetlen hitelezők, vagy azok a hitelezők, akiket nem vettek fel a hitelezők jegyzékébe, 10 napon belül eseti fizetésképtelenségi eljárás iránti kérelem benyújtásával vitathatják a jelentést, amellyel kapcsolatban a bíró ítéletet fog hozni. A jelentés benyújtását megelőzően (a benyújtást megelőző 10 nap során) a vagyonfelügyelő a hitelezői jegyzék és a vagyonteltár tervezetéről elektronikus úton tájékoztatja azokat a hitelezőket, akiknek a címét ismeri. Az elégedetlen hitelezők valamely hiba kijavítása vagy bármely egyéb szükséges információ biztosítása érdekében írhatnak a vagyonfelügyelőnek.

Ha a hitelezők a követeléseiket nem közlik megfelelő időben, a vagyonfelügyelő vagy a bíró a hitelezői jegyzékkel szemben előterjesztett kifogásokról való döntéshozatalkor is felveheti őket a hitelezői jegyzékbe, ekkor azonban alárendelt helyzetbe kerülnek. Nem kerülnek azonban ezen az alapon alárendelt helyzetbe és megfelelő besorolást kapnak a 86. cikk (3) bekezdése szerinti követelések, az adós dokumentumaiból eredő követelések, a végrehajtható dokumentumban rögzített követelések, a közhiteľű nyilvántartásba bejegyzett biztosítékkal biztosított követelések, a fizetésképtelenségi eljárásban vagy más jogi eljárásban egyéb módon nyilvántartott követelések, valamint azok a követelések, amelyeket a hatóságoknak kell igazolniuk.

A határidőt követően bejelentett azon követelések tekintetében, amelyek a jegyzékbe való felvételhez szükséges ezen feltételeknek sem felelnek meg, a fizetésképtelenségi eljárásban való kifizetés minden lehetsége elvész.

13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?

A törvény a fizetésképtelenségi eljárásban érintett követeléseket három csoportba sorolja (89. cikk): elsőbbséget élvező követelések, nem biztosított követelések és alárendelt követelések. Az elsőbbséget élvező követeléseket különös és általános követelésekre osztják fel, majd az új 94. cikk (2) bekezdésében meghatározott módon különböző osztályokba sorolják be őket. A követeléseknek a fizetésképtelenségi törvény szerinti besorolására automatikus megközelítés alapján kerül sor. A nem biztosított követelések közé tartoznak a fennmaradó követelések: valamennyi olyan követelés, amely nem tartozik bele az elsőbbséget élvező követelések vagy az alárendelt követelések csoportjába, nem biztosított követelésnek minősül.

A) A kedvezményes elbánásra jogosult követelések (90. cikk) közé tartoznak:

1. Ingatlanon fennálló jelzálogjoggal, ingóságot terhelő jelzálogjoggal vagy jelzálogjoggal vagy zálogjoggal terhelt vagyontárgyon vagy jogon fennálló bejegyzett zálogjoggal biztosított követelések.
2. A megterhelt ingatlanból származó jövedelem zálogjoggal való megterhelése révén biztosított követelések.
3. Befektetett eszközökre vonatkozó hitelkövetelések, beleértve a munkavállalóknak az általuk készített és az adós tulajdonában vagy birtokában lévő tárgyakon fennálló követeléseit.
4. Pénzügyi lízingfizetésekre vagy ingó, illetve ingatlan javak részletre történő vásárlására vonatkozó, a lízingbeadók vagy az eladók, illetve adott esetben a pénzügyi támogató érdekét szolgáló követelések, jogcímfenntartással lízingbe adott vagy értékesített vagyontárgyakra vonatkozó követelések, amely vagyontárgyakra nemfizetés esetében értékesítési tilalom vagy további feltétel vonatkozik.
5. A könyvelésben megjelenő biztosítékokkal biztosított, a megterhelt biztosítékokon fennálló követelések.
6. Közokiratban alapított zálogjoggal biztosított követelések, zálogjoggal terhelt, a hitelező vagy harmadik fél birtokában lévő vagyontárgyakon vagy jogokon fennálló követelések. Biztosított követelések esetében elegendő azokat keltezéssel ellátott hiteles dokumentumban rögzíteni ahhoz, hogy a zálogjoggal terhelt vagyontárgyakkal szemben elsőbbséget élvezzenek. A jövőbeli követeléseket biztosító zálogjogok a fizetéseket megelőző végzés előtt és után keletkezett követelések esetében csak akkor biztosítanak külön elsőbbséget, ha a 68. cikk alapján azokat helyreállították, vagy ha a zálogjogot a fizetéseket megelőző végzés előtt közhitelű nyilvántartásba bejegyezték.

A kedvezményes elbánás a követelésnek csak azt a részét fogja érinteni, amely nem haladja meg a hitelezői jegyzékben rögzített, vonatkozó garancia értékét. A követelésnek a kedvezményes elbánásra jogosító összeget meghaladó részét a jellegének megfelelően fogják besorolni.

B) Az általános elbánásra jogosult követelések (91. cikk) közé tartoznak:

1. A kedvezményes elbánásra nem jogosult bérkövetelések, amelyek összege a szakmaközi garantált minimálbér háromszorosának és a kifizetésre váró bérrel érintett napok számának szorzatából tevődik össze; a szerződések megszüntetéséből eredő kifizetések, amelyek összege a legfeljebb a szakmaközi garantált minimálbér háromszorosára alapján számított jogi minimumhoz igazodik; a munkahelyi balesetekért és foglalkozási megbetegedésekért járó, a fizetéseket megelőző végzés előtt felhalmozódott kártérítés.
2. Az adós által jogi kötelezettség alapján fizetendő adó- és társadalombiztosítási járulékoknak megfelelő összegek.
3. A természetes személyek szabadúszóként végzett munkából eredő követelése, és azon követelések, amelyek a szerzőket a szellemi tulajdon védelme alá eső munkák hasznosítási jogainak átruházásért illetik meg a fizetéseket megelőző végzést megelőző hat hónap tekintetében.
4. Adó- és egyéb közjogi követelések, valamint társadalombiztosítási követelések, amelyek nem részesülnek kedvezményes elbánásban. Ezen elsőbbségi jog az adóhatóság, illetve a társadalombiztosítási rendszer valamennyi követelésének 50%-áig alkalmazható.
5. Szerződésen kívüli polgári jogi felelősség alapján fennálló követelések.
6. A 71. cikk (6) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő refinanszírozási szerződés alapján elért új készpénzbevételből eredő követelések, valamint a fizetéseket megelőző eljárás alá vont vagyonnal szembeni követésként nem elismert összegre vonatkozó követelések.
7. A fizetéseket megelőző eljárást kezdeményező hitelező nem alárendeltnek minősülő követeléseinek legfeljebb 50%-a.

C) Az alárendelt követeléseket a 92. cikk tartalmazza:

1. A későn bejelentett, és így a hitelezői jegyzékbe a vagyonfelügyelő által felvett követelések, és a nem bejelentett vagy későn bejelentett követelések, amelyeket további bejelentések alapján vettek fel a hitelezői jegyzékbe, vagy amelyeket a bíró a jegyzék ellen benyújtott kifogások elbírálásakor vett fel. Nem kerülnek ezen az alapon alárendelt helyzetbe és megfelelő besorolást kapnak a 86. cikk (3) bekezdése szerinti követelések, az adós dokumentumaiból eredő követelések, a végrehajtható dokumentumban rögzített követelések, a közhitelű nyilvántartásba bejegyzett biztosítékokkal biztosított követelések, a fizetéseket megelőző eljárásban vagy más jogi eljárásban egyéb módon nyilvántartott követelések, valamint azok a követelések, amelyeket a hatóságoknak kell igazolniuk.
2. Azok a követelések, amelyek szerződéses megállapodás alapján válnak alárendeltté az adóssal szemben fennálló egyéb követelésekhez képest.

3. A pótdíjakra és bármilyen kamatra, beleértve a késedelmi kamatot, vonatkozó követelések – kivéve ha biztosítékkal ellátott követelést érintenek –, figyelemmel az adott garancia küszöbére.

4. Bíróságra és más pénzügyi büntetésre vonatkozó követelések.

5. Az adóssal a következő cikkben meghatározottak szerinti különleges kapcsolatban álló személyek követelése, kivéve a 91. cikk (1) bekezdésében foglalt követeléseket, ha az adós természetes személy, valamint a 93. cikk (2) bekezdésének 1. pontjában, valamint a 93. cikk (2) bekezdésének 3. pontjában meghatározott tulajdonosok hitel- vagy más hasonló finanszírozási megállapodásokból származó követeléseitől eltérő követelések, amelyek megfelelnek a hivatkozott rendelkezésekben említett befektetői részesedés feltételeinek. A fizetéseképtelenséget megállapító végzés előtt keletkezett és esedékessé vált tartási követelések mentesülnek e szabály alól, és nem biztosított követeléseknek minősülnek.

6. Az olyan személynek kedvező megsemmisítés iránti perből származó követelések, akiről megállapították, hogy a kifogásolt intézkedést rosszhiszeműen hozta meg.

7. A 61., 62., 68. és 69. cikkben hivatkozott kölcsönös kötelezettségeket tartalmazó szerződésekből származó követelések, ha a bíró a vagyonfelügyelő jelentését követően úgy határoz, hogy a hitelező a fizetéseképtelenségi eljárás érdekeit sértő módon ismételt akadályozta a szerződés teljesítését.

13.1. A követelések kifizetése

A kedvezményes elbánásra jogosult követelések kifizetésére az eljárás alá vont, akár egyéni vagy csoportos végrehajtás tárgyát képező vagyontárgyakkal és jogokkal szemben kerül sor. E követelésekre külön szabályok vonatkoznak, amelyek felhatalmazzák a vagyonfelügyelőt e követelések fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból történő kifizetésére anélkül, hogy egyes meghatározott vagyontárgyakat értékesítene, vagy terhektől mentesítene. Lehetséges a vagyontárgyak zálogjog fenntartása mellett történő értékesítése is azzal, hogy a vevő átvállalja az adós kötelezettségeit. E vagyontárgyak értékesítése tekintetében a törvény a 155. cikkben különleges szabályokat állapít meg.

Az általános követelések kifizetésére a rangsoruknak megfelelően, és az egyes csoportokon belül arányosan kerül sor. Ezt követően a nem biztosított követeléseket fizetik ki, habár a kifizetés sorrendjét a bíró a vagyonfelügyelő kérelmére és meghatározott feltételek esetében megváltoztathatja (157. cikk). A nem biztosított követeléseket arányosan és a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyontárgyak értékesítése alapján fizetik ki.

Az alárendelt követelések kifizetésére utolsó körben, és a 92. cikkben meghatározott sorrendben kerül sor.

14 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?

14.1. Reorganizációs eljárások

A „*reorganizációs eljárások*” két eltérő esetre vonatkozhatnak: a hitelezőkkel kötött egyezségekre, mint a fizetéseképtelenségi eljárás megoldásának lehetséges módjára, és az adós arra vonatkozó lehetőségére, hogy a fizetéseképtelenségi eljárást adósság-átütemezés vagy a hitelezőkkel kötött átütemezési megállapodás révén elkerülje. Mindkét esetet a fizetéseképtelenségi törvény szabályozza.

(A) Hitelezőkkel kötött csődegyezség

A fizetéseképtelenségi eljárás kezdeti szakaszát követően, melynek során az eljárás alá vont vagyontárgyakat és kötelezettségeket egyértelműen meghatározták, két lehetséges megoldás jöhet szóba: a hitelezőkkel kötött egyezség vagy a felszámolás. A hitelezőkkel kötött egyezség elérése elsőbbséget élvez, mivel a törvény megállapítja, hogy az egyezségkötésre irányuló szakaszt minden esetben meg kell indítani, kivéve, ha az adós felszámolási eljárást kezdeményezett.

Az adós, és az adós kötelezettségeinek több, mint az ötödével rendelkező hitelezők a kezdeti szakasz leteltével egyezségi javaslatot nyújthatnak be. Az adós jogosult korai egyezségi javaslat benyújtására is, ugyanakkor egyes adósokat nem illet meg ez a lehetőség (meghatározott bűncselekmények miatt elítélt adósok és azok az adósok, akik, bár kötelesek rá, nem nyújtottak be éves beszámolót).

A korai egyezségi javaslat arra irányul, hogy az adós és a hitelezők gyorsan egyezsége jussanak anélkül, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás valamennyi szakaszára sor kerülne. A javaslat feldolgozásához a hitelezők meghatározott százalékanak csatlakozása szükséges. A javaslat benyújtását követően azt a vagyonfelügyelőnek értékelnie kell, és ahhoz a többi hitelező is csatlakozhat; ha eléri a szükséges többséget, a bíró a benyújtott egyezséget jóváhagyó ítéletet hoz.

Az egyezségkötésre irányuló szakasz általában a kezdeti szakaszt lezáró bírósági határozattal kezdődik; ebben a bíró meghatározza a hitelezői gyűlés napját, ugyanakkor, ha a hitelezők száma meghaladja a háromszázat, az eljárásra írásban is sor

kerülhet. Ekkor kezdődik az az időtartam, amely alatt az adós és a hitelezők benyújthatják egyezségi javaslatukat, amelyeknek minimális tartalmi elemekkel kell rendelkezniük. Ha a javaslatok megfelelnek valamennyi feltételnek, a bíró befogadja a javaslatokat, és értékelésre elküldi a vagyonfelügyelőnek.

A hitelezői gyűlésen a bíró elnököl, és annak érdekében, hogy a gyűlés érvényesen összehívottnak minősüljön, azon a nem biztosított követelések több mint felét képviselő hitelezőknek meg kell jelenniük. Az adós és a vagyonfelügyelő köteles részt venni a hitelezői gyűlésen. A gyűlésen megvitatják az egyezségi javaslatokat és szavaznak róluk, és az egyezség jóváhagyására, annak tartalmától függően, a törvény 124. cikke szerinti többség elérésével kerülhet sor. Ezt követően a bíró a gyűlésen elfogadott javaslatot jóváhagyó ítéletet fog hozni, és a vagyonfelügyelő, valamint a meg nem jelenő vagy a javaslat vitatásának jogától megfosztott hitelezők tekintetében előzetes eljárásra kerül sor.

Az egyezség az azt jóváhagyó ítélet napján lép hatályba, és ettől a pillanattól a fizetéseképtelenségi eljárás hatásai megszűnnek, helyükbe pedig az egyezségben rögzített hatások lépnek. A vagyonfelügyelő szerepe szintén véget ér. Az egyezség az adóst és a nem biztosított, illetve az alárendelt hitelezőket, továbbá az annak elfogadása mellett szavazó elsőbbséget élvező hitelezőket egyaránt köti. Az egyezség a jóváhagyás során elért többségtől függően kötheti az elsőbbséget élvező hitelezőket is. Az egyezség végrehajtását követően a bíró megállapítja ennek tényét, és elrendeli a fizetéseképtelenségi eljárás lezárását.

Ha az egyezséget nem tartják be, bármelyik hitelező kérelmezheti a bírótól a be nem tartás megállapítását.

(B) Refinanszírozási megállapodások révén történő adósság-átütemezés a fizetéseképtelenségi eljárás elkerülése érdekében

A fizetéseképtelenség törvény kihirdetése óta szerzett tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás nem jelent megfelelő eszközt az üzleti tevékenységnek az elfogadott megoldás alapján történő folytatására. Ezért a Bizottság az üzleti kudarc és a fizetéseképtelenség új megközelítéséről szóló, 2014. március 12-i ajánlásában sürgette a tagállamokat, hogy hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás az adós és a hitelezők közötti, az adósság átütemezésére vonatkozó megállapodás révén elkerülhető legyen. A fizetéseképtelenségi törvény legújabb reformjai során a spanyol jogalkotó e tekintetben négy típusú intézkedést vezetett be: a) előzetes értesítésre vonatkozó rendszer felállítása, amely alapján az adós értesíti a kereskedelmi bírót arról, hogy a hitelezőivel refinanszírozási megállapodás elérése érdekében tárgyalásokat kezdett, ami felfüggeszti a fizetéseképtelenségi eljárás kezdeményezésére vonatkozó kötelezettséget, és lehetővé teszi az egyedi végrehajtási intézkedések egyes esetekben és meghatározott időszakokra történő felfüggesztését; b) a refinanszírozási megállapodások megsemmisítés iránti keresetekkel szembeni védelmét biztosító védelmi mechanizmus felállítása; c) a refinanszírozási megállapodásokra vonatkozó hivatalos jóváhagyási eljárás létrehozása azok hatásainak megerősítése érdekében; és d) az adósság saját tőkévé alakítása érdekében ösztönző intézkedések bevezetése. E fejezetben a refinanszírozási megállapodások bírósági jóváhagyásával kapcsolatos, a fizetéseképtelenségi törvény negyedik kiegészítő rendelkezésében foglalt szabályozással foglalkozunk.

A legalább a pénzügyi kötelezettségek 51%-át képviselő hitelezők által aláírt refinanszírozási megállapodásokat a bíróság jóváhagyhatja. A törvény különös szabályokat állapít meg a pénzügyi kötelezettségek százalékainak kiszámítására és a konzorciális hitelek tekintetében.

Az eljárás magában foglalja a kérelem adós vagy hitelezők általi benyújtását a könyvvizsgáló azon igazolásának kíséretében, amely megerősíti az egyes esetekben előírt, a pénzügyi követelések legalább 51%-át jelentő többség részvételét, összhangban a védelem kívánt szintjével. A bíró megvizsgálja a kérelmet, és annak elfogadása esetén végzésben elrendeli az egyedi végrehajtási intézkedéseknek a jóváhagyás iránti eljárás időtartama alatti felfüggesztését.

A jóváhagyásról rendelkező végzés közzétételét követően megindul egy 15 napos határidő, amely alatt az egyet nem értő pénzügyi hitelezők a határozatot megtámadhatják. A megtámadás kizárólagos indokál a formai követelmények be nem tartása, vagy az elvárt áldozathozatal aránytalansága szolgálhat. A kifogásokat eseti fizetéseképtelenségi eljárásban bírálják el, amelyben részt vesz az adós és a megállapodásban részes többi hitelező, és amelynek során nem fellebbezhető ítéletet hoznak. Az is kifejezetten rögzítésre került, hogy a bíróság által jóváhagyott megállapodás hatásait illetően, amelyek a végzés Állami Hivatalos Közlönyben történő közzétételét követő naptól érvényesek, a bíró elrendelheti a refinanszírozási megállapodással érintett adósságokra vonatkozó egyedi végrehajtási eljárás során alkalmazott lefoglalás megszüntetését.

A bíróság általi jóváhagyás hatásai, a szerződések relativitásának elvétől elmozdulva, nem korlátozódnak az elfogadott kiterjesztés hatásainak kiterjesztésére. Ennek általános hatása a megsemmisítés iránti keresetekkel szembeni védelem, a hatások egyet nem értő hitelezőkre való kiterjesztése azonban a jóváhagyás arányától függ. Ennélfogva: a) a biztosítékokkal rendelkező hitelezők védelme megszűnik; b) a megállapodás hatásait a jóváhagyása során elért többség alapján, valamint annak függvényében igazítják ki, hogy a biztosíték ténylegesen fedezi-e a követelést vagy sem.

Azok a pénzügyi követelésekkel rendelkező hitelezők, akik nem írták alá a megállapodást, a bírósági jóváhagyás azonban érinti őket, fenntartják jogukat azokkal a hitelezőkkel szemben, akik az adóssal együtt egyetemlegesen felelnek, valamint a

kezeségvállalókkal vagy garanciavállalókkal szemben, akik nem hivatkozhatnak a refinanszírozási megállapodás elfogadására vagy a bírósági jóváhagyás hatásaira. A megállapodást aláíró pénzügyi hitelezőket érintően, a megállapodás kezeségvállalókra vagy garancivállalókra gyakorolt hatásai attól függenek, hogy a vonatkozó jogviszonyaikban miről állapodtak meg.

Bármely hitelező, akár aláírta a megállapodást, akár nem, a megállapodást jóváhagyó bírótól kérheti a megállapodás be nem tartásának eseti fizetéseképtelenségi eljárás keretében történő megállapítását. Az ítélettel szemben nincs helye fellebbezésnek. Amennyiben megállapítást nyer, hogy a megállapodást nem tartották be, a hitelezők fizetéseképtelenségi eljárást indíthatnak, vagy egyedi végrehajtási eljárást kezdeményezhetnek.

Ha a biztosítékokra vonatkozó jogokat a megállapodással érintett követelésekkel szemben érvényesítik, valamint eltérő megállapodás hiányában, a hitelező a meghatározott feltételek szerint megszerzett összegeket birtokba veheti.

14.2. A ki nem fizetett követelések alóli mentesítés természetes személy adósok esetében

A 2015. július 28-i 25/2015. sz. törvény az új 178bis. cikkel bevezette a fizetéseképtelenségi törvénybe a „második esélyként” ismert mechanizmust.

A rendelkezés mentesíti a természetes személyeket a 178. cikk (2) bekezdésében foglalt általános szabály alól, amely szerint azokban az esetekben, amikor a fizetéseképtelenségi eljárást felszámolás vagy az eljárás alá vont vagyon elégtelen volta miatt zárták le, a természetes személy adósok felelősséggel tartoznak a fennmaradó követelések kifizetéséért.

E mentességben való részesüléshez az adósnak jóhiszeműen kell eljárnia, melynek kapcsán a következő követelményeknek kell teljesülniük:

1. a fizetéseképtelenséget nem minősítették felróhatóknak;
2. az adóst vagyon elleni bűncselekmény, csalás vagy fehérgalléros bűncselekmény, hamisítás, az adóhatóság és a társadalombiztosítási rendszer elleni bűncselekmény vagy a munkavállalók jogaival szembeni bűncselekmény miatt a fizetéseképtelenséget megállapító végzést megelőző 10 évben nem ítélték el jogerősen;
3. a 231. cikkben meghatározott követelmények teljesítésével az adós önkéntes fizetési megállapodást kötött, vagy legalábbis kísérletet tett annak megkötésére;
4. az adós a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szembeni követeléseket és a fizetéseképtelenségi eljárásban érintett elsőbbséget élvező követeléseket teljes mértékben teljesítette, és, amennyiben nem tett kísérletet bíróságon kívüli előzetes fizetési megállapodás megkötésére, a fizetéseképtelenségi eljárásban érintett nem biztosított követeléseknek legalább a 25%-át teljesítette.
5. az előző pont alternatívájaként:
 - i) az adós fizetési tervet nyújt be;
 - ii) az adós nem sértette meg a bíróval és a vagyonfelügyelővel való együttműködési kötelezettségét;
 - iii) az elmúlt 10 évben nem részesült ebben a mentességben;
 - iv) a fizetéseképtelenséget megállapító végzést megelőző négy évben az adós nem utasított vissza a képességeinek megfelelő állásajánlatot;
 - v) az adós a ki nem fizetett követelések teljesítése alóli mentesítésre vonatkozó kérelemben kifejezetten elfogadja, hogy a mentesítés igénybevételét az Állami Fizetéseképtelenségi Nyilvántartás külön részében ötéves időtartamra feljegyzik.

E mentesség biztosításához az adós kérelme alapján megindított eljárás szükséges, amelyben részt vesz a vagyonfelügyelő, valamint részt vesznek az intézkedésben részes hitelezők. Az adós köteles a mentesítésből kizárt, legfeljebb öt éven belül kifizetendő követelések tekintetében fizetési tervet benyújtani.

A fizetési terv teljesítésére előírt határidő leteltével és anélkül, hogy a mentesítést visszavonták volna, a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró az adós kérelmére a fizetéseképtelenségi eljárás során ki nem fizetett követelések alóli mentesítést véglegesen megállapító végzést hoz. A bíró, az ügy körülményeitől függően és a hitelezők meghallgatását követően, elrendelheti azon adós ki nem fizetett követelések alóli mentesítését, aki a fizetési tervet ugyan nem teljes mértékben teljesítette, a mentesítés ideiglenes elrendelésétől számított ötéves időszakban elért (és nem le nem foglalható minősített) jövedelemnek azonban legalább a felét e célra rendelte, vagy pedig e jövedelem negyedét rendelte e célra, ha az adós megfelel a forrásokkal nem rendelkező jelzálogkötelezettek védelmére vonatkozó jogszabályokban előírt körülményeknek, figyelemmel a család jövedelmére, és a különösen védelemre szoruló családi körülményekre.

A mentesség a fizetéseképtelenségi eljárás lezárásának napján fennálló valamennyi nem biztosított és alárendelt követelésre kiterjed, kivéve a közjogi és tartási követeléseket. A kedvezményes elbánásra jogosult követelések tekintetében a mentesség azon követelésrészekre terjed ki, amelyeket a biztosíték érvényesítése során nem tudtak kielégíteni.

A mentesség a fizetéseképtelenségi eljárás bármely hitelezőjének kérelmére visszavonható, ha a mentesség megítélését követő öt év során igazolást nyer, hogy az adós a tulajdonát képező egyes jövedelmeket, vagyontárgyakat vagy jogokat nem jelentett be.

A visszavonásra akkor is sor kerülhet, ha a fizetési terv teljesítésére meghatározott időtartam alatt: a) az adós olyan helyzetbe kerül, amely a 178bis. cikk (3) bekezdése alapján megakadályozza a ki nem fizetett követelések alóli mentesség megítélését; b) adott esetben a mentesség hatálya alá tartozó adósságok kifizetésére vonatkozó kötelezettségét nem teljesíti a fizetési tervben foglaltak szerint; vagy c) az adós pénzügyi helyzete örökség, hagyaték vagy adomány vagy szerencsejátékok, fogadások és sorsolós játékok révén oly mértékben jelentősen javul, hogy a tartási kötelezettségeinek sérelme nélkül valamennyi fennálló tartozását ki tudja fizetni.

Ha a bíró elrendeli a mentesség visszavonását, a hitelezők teljes mértékben visszanyerik az arra vonatkozó jogukat, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás lezárásakor ki nem fizetett követelések érvényesítése érdekében fellépjenek az adóssal szemben.

14.3. A fizetéseképtelenségi eljárás lezárása

A fizetéseképtelenségi eljárás lezárásának indokait a fizetéseképtelenségi törvény 176. cikke tartalmazza. Lényegében a fizetéseképtelenségi eljárás az alábbi indokok alapján zárható le:

- a) a fizetéseképtelenséget megállapító végzést a tartományi bíróság (*Audiencia Provincial*) hatályon kívül helyezi;
- b) megállapítást nyer, hogy a csődegyezségnek eleget tettek;
- c) igazolják, hogy az eljárással érintett vagyon nem elegendő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szembeni követelések kifizetésére;
- d) valamennyi elismert követelés kifizetését vagy a hitelezők más módon történő teljes kielégítését igazolják;
- e) a kezdeti szakaszt követően valamennyi hitelező otthagya az eljárást vagy abból kilépett.

A lezárást a bírónak jóvá kell hagynia, és az érintett felek e jóváhagyást külön eljárásban támadhatják meg. A törvény különös rendelkezéseket tartalmaz arra az esetre, ha a fizetéseképtelenségi eljárást azért zárják le, mivel az adós vagyona nem volt elegendő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szembeni követelések kielégítésére. A vagyon elégtelen volta az adós eljárásra irányuló kérelme alapján is megállapítható, amely esetben a bíró a fizetéseképtelenségi eljárást és annak lezárását ugyanabban a határozatban egyidejűleg rendeli el.

Ha a fizetéseképtelenségi eljárás lezárását megállapítják, az adós jogosultságainak valamennyi korlátozása megszűnik. Ha az adós természetes személy, a törvény külön szabályokat tartalmaz annak érdekében, hogy az adós mentesüljön azon követelések kifizetése alól, amelyek kielégítésére a fizetéseképtelenségi eljárásban nem került sor. A hivatkozott mentességre vonatkozó követelményeket a 178bis. cikk tartalmazza. Az adós jóhiszeműen köteles eljárni, és köteles bizonyos kötelezettségeket teljesíteni. Az adósnak magának kell e mentesítést kérelmeznie, és mind a vagyonfelügyelő, mind a hitelezők tehetnek észrevételeket. Meghatározott esetekben a mentesség visszavonható, mint például, ha az adós javít a pénzügyi helyzetén, vagy ha az adós, annak ellenére nem teljesítette a fizetési tervben foglaltakat, hogy azok teljesítésére a mentesség által nem érintett adósságai kifizetése érdekében kötelezettséget vállalt.

15 Melyek a hitelezőket a fizetéseképtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?

A jogi személyek, amennyiben a velük szemben lefolytatott fizetéseképtelenségi eljárás felszámolás miatt zárult le, elveszítik a jogi személyiségüket.

Ha a lezárásra az egyezség végrehajtása miatt kerül sor, a hitelezők követelései az egyezség rendelkezései szerint kellett hogy kifizetésre kerüljenek. A hitelezői egyezséget alá nem író elsőbbséget élvező hitelezők meghatározott körülmények esetében folytathatják az egyedi végrehajtási eljárást vagy ilyen eljárást kezdeményezhetnek.

A hitelezői egyezség végrehajtása során szintén előfordulhat, hogy az adós szerkezeti módosítások folyamata révén elveszíti a jogi személyiségét, melynek eredményeképpen az adós kötelezettségeit az új társaság vagy a megszerző társaság vállalja át.

Természetes személy adósok esetében a fizetéseképtelenségi eljárás felszámolás vagy a vagyon elégtelen volta miatti lezárása azt jelenti, hogy a hitelezők egyedi végrehajtási intézkedéseket kezdeményezhetnek az adóssal szemben, kivéve, ha az adós a 178bis. cikkben meghatározott módon mentesült a ki nem fizetett követelések teljesítése alól.

15.1. Fizesképtelenségi eljárás újbóli megindítása

Ha a fizetésképtelenséget megállapító végzést a természetes személy adóssal szemben a korábbi fizetésképtelenségi eljárás felszámolás vagy a vagyon elégtelen volta miatti lezárását követő öt éven belül hozták meg, ez a korábbi eljárás újbóli megindításának fog minősülni.

Jogi személy adósok esetében a felszámolás vagy a vagyon elégtelen volta miatt lezárt fizetésképtelenségi eljárás újbóli megindítását ugyanaz a bíróság fogja elrendelni, amelyik az első eljárás során eljár, azt ugyanazon eljárás keretében fogják elbírálni, és az újonnan felmerült vagyontárgyak és jogok értékesítésére irányuló szakaszra fog korlátozódni.

A fizetésképtelenségi eljárást a vagyon elégtelen volta miatt lezáró határozat meghozatalát követő évben a hitelezők helyreállítási intézkedések kezdeményezése céljából, a kezdeményezni kívánt konkrét intézkedések megjelölésével vagy azon releváns tények írásban történő megadásával, amelyek megalapozhatják, hogy a fizetésképtelenséget felróhatóan minősítsék, az eljárás újbóli megindítását kérelmezhetik, kivéve, ha a lezárt fizetésképtelenségi eljárás során a minősítés tekintetében ítéletet hoztak.

16 Ki viseli a fizetésképtelenségi eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?

A fizetésképtelenségi törvény 84. cikke (2) bekezdésének 2. pontja alapján a fizetésképtelenségi eljárás kérelmezéséhez és lefolytatásához szükséges valamennyi jogi kiadás fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelésnek minősül. Ez különösen magában foglalja a fizetésképtelenségi eljárás kérelmezéséhez és elrendeléséhez, az elővigyázatossági intézkedések elfogadásához, az e törvényben előírt határozatok közzétételéhez, és az adósnak, illetve a vagyonfelügyelőnek a fizetésképtelenségi eljárás során és az eseti eljárásokban való megjelenéséhez – amennyiben jogilag kötelező a részvételük vagy ez a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon érdekét szolgálja – szükséges és azzal összefüggésben, az egyezség hatályba lépéséig vagy egyébként a fizetésképtelenségi eljárás lezárásáig, felmerülő jogi költségekből és kiadásokból eredő valamennyi követelést, kivéve a bíróság határozata ellen benyújtott azon fellebbezésekből eredő követeléseket, amelyeket a költségek viselésére vonatkozó kifejezett rendelkezés kíséretében egészben vagy részben elutasítottak.

A 84. cikk (2) bekezdésének 3. pontja szerint szintén a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni követelésnek minősülnek azok a jogi költségek és kiadások, amelyek az adós, a vagyonfelügyelő és a jogosan eljáró hitelezők megjelenésével és képviselőjével kapcsolatban olyan eljárások során merültek fel az, amelyek a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon érdekében folytatódnak vagy amelyeket e célból kezdeményeztek a szóban forgó törvényben foglaltakkal összhangban, a visszavonás, elfogadás, egyezség vagy az adós külön védelmének eseteire vonatkozó rendelkezések kivételével.

A fizetésképtelenségi eljárásnak a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elégtelen volta miatti lezárása esetén a jogi költségekre és kiadásokra vonatkozó követeléseket a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elleni többi követelés előtt kell kifizetni, a munkavállalók követeléseinek és a tartási követelések kivételével (176a. cikk (2) bekezdése).

A vagyonfelügyelő díja a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szemben követelhető, és azt a bíró a jogilag jóváhagyott díjtáblázat alapján határozza meg; jelenleg még mindig a 2004. szeptember 6-i 1860/2004. sz. királyi rendelet által jóváhagyott díjtáblázat érvényes. A 34. cikk külön szabályokat tartalmaz e díjak meghatározására és hatására.

A törvény lehetővé teszi felhatalmazással rendelkező segédek kijelölését a vagyonfelügyelő segítése érdekében, és a díjazásukat a vagyonfelügyelő díjazása fedezi.

17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

A fizetésképtelenségi eljárásban előterjeszhető megsemmisítés iránti keresetet a fizetésképtelenségi törvény 71–73. cikke szabályozza. E rendelkezéseket több egymást követő, többnyire a refinanszírozási megállapodások „*védelmi mechanizmusainak*” jellegével kapcsolatos módosítás érintette.

A 71. cikk tartalmazza a visszakövetelési intézkedésekre vonatkozó jogi szabályozást, amely azon az általános szabályon alapul, mely szerint az adós által végrehajtott valamennyi „az eljárás alá vont vagyont hátrányosan érintő” cselekmény „hatályon kívül helyezhetőnek” minősül, függetlenül attól, hogy fennáll-e a „megtévesztésre irányuló szándék”. A megsemmisítés hatásainak megóvása érdekében meghatározott időszakot állapítanak meg: a fizetésképtelenséget megállapító végzést megelőző két évet.

(A) A megsemmisítésre nyitva álló időszak

A törvény a megsemmisítésre nyitva álló időszak egyéni meghatározása mellett döntött: ez a fizetésképtelenséget megállapító végzés napjától számított két év.

(B) Az „anyagi hátrány” koncepciója

Az „adós jogügyleteinek megtámadhatósága szempontjából irányadó időszakban” az adós által végrehajtott intézkedések megsemmisíthetők, ha azok az eljárás alá vont vagyona nézve hátrányosak. Az anyagi hátrányt a panaszt tevő félnek hitelt érdemlően kell bizonyítania. Ugyanakkor, figyelemmel a hátrányos cselekmények bizonyításának szokásos nehézségeire, a fizetésképtelenségi törvény vélelmek felállításával segíti elő az eljárások megindítását. Amint az a törvény más részeiben is megfigyelhető, a vélelmek lehetnek megdönthetetlenek vagy megdönthetők. Ennélfogva: a) az anyagi hátrány vélelme két esetben megdönthetetlen: (i) a vagyontárgyak ingyenes elidegenítésének esetében, a használatra szolgáló adományok kivételével, és (ii) a fizetésképtelenséget megállapító végzés után esedékessé váló kötelezettségeket rendező kifizetések és egyéb cselekmények esetében, kivéve, ha a kötelezettségeket biztosítékok fedezik, amely esetben a vélelem lehetővé teszi az ennek ellenkezőjének bizonyítását; b) az anyagi hátrány vélelme három esetben megdönthető: (i) a vagyontárgyaknak a fizetésképtelen adóssal különleges kapcsolatban álló személyek részére teljesített kifizetés ellenében történő elidegenítése, (ii) valamely tulajdonnak előzetesen fennálló kötelezettségek vagy korábbi kötelezettségek helyébe lépő új kötelezettségek érdekében alapított terhek esetében, és (iii) biztosítékokkal fedezett és a fizetésképtelenséget megállapító végzés után esedékessé váló kötelezettségeket rendező kifizetések és egyéb cselekmények.

(C) Az eljárás

A megsemmisítési kereset fizetésképtelenségi eljárásban való megindításának joga a vagyonfelügyelőt illeti meg. A hitelezőknek a vagyonfelügyelő inaktivitásával szembeni védelme érdekében ugyanakkor a törvény kiegészítő vagy másodlagos kereshetőségi jogot biztosít azon hitelezők számára, akik írásban felszólították a vagyonfelügyelőt a megsemmisítési kereset benyújtására, és a kérelem időpontjától számított két hónapon belül a vagyonfelügyelő a keresetet nem nyújtotta be. A törvény arra irányuló szabályokat tartalmaz, hogy a vagyonfelügyelők hatékonyan lássák el az annak biztosítására szolgáló feladatukat, hogy az eljárás alá vont vagyon elidegenítésére ne kerüljön sor. A refinanszírozási megállapodások tekintetében a kereshetőségi jog kizárólag a vagyonfelügyelőt illeti meg, kizárva ezzel a másodlagos kereshetőségi jogot.

A refinanszírozási megállapodások védelme érdekében a legutóbbi jogszabályi módosítások különös szabályokat vezettek be, amelyek olyan védelmi mechanizmust határoztak meg, amely e (meghatározott körülmények között jóváhagyott) megállapodásokat ellenállóvá teszi a megsemmisítési keresetekkel szemben (71bis. cikk).

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 29/03/2019